

Dr. Győri János életrajza

Győri János 1958. április 14-én született Sajószentpéteren egy hatgyermekes református lelkészcsalád harmadik gyermekeként. Édesapja a Borsod vármegyei Lak községben és további három településen szolgált. Az apa 1972-ben bekövetkezett korai halála évében a Debreceni Református Kollégium Gimnáziumának tandíjmentes diákja lett, s itt érettségizett 1976-ban. A Debreceni Egyetemen szerzett magyar-német szakos tanári diplomát 1983-ban, s ettől kezdve, immár negyven esztendeje, egykori iskolájának tanára. Pedagógusként máig fontosnak tartja a tehetségek felismerését és támogatását. Az 1980-as években oroszánrészt vállalt a Gimnázium önképző- és színjátszóköre szervezésében, 1990-től másfél évtizeden át sikeres nyilvános előadásorozatot szervezett Kollégiumi esték címmel. Tanítványai közül többen kerültek irodalmi pályára, lettek tanárok, egyetemi oktatók, írók, művészek, közéleti személyiségek. Egykori diákjai 60. születésnapján, 2018-ban Világító lámpás címmel tanulmánykötettel köszöntötték.

Középiskolai tanári tevékenysége mellett az 1980-as évek végétől egy évtizeden át a Debreceni Egyetemen régi magyar irodalmat, később megszakításokkal a debreceni és a sárospataki református teológián különböző művelődés- és neveléstörténeti tárgyakat tanított. Az 1991–92-es tanévet ösztöndíjas vendéghallgatóként a Zürichi Egyetemen töltötte, ahol teológiai, filozófiai és művészettörténeti előadásokat hallgatott és tudományos kutatásokat végzett. Ekkor szerzett előbb egyetemi doktori, majd PhD fokozatot a régi magyar irodalom tárgykörében.

Tanári munkája mellett hiánypótló irodalmi és publikációs tevékenysége. Fő kutatási területei a kora újkori magyar protestáns irodalom és művelődés, illetve a neveléstörténet. E témákban évtizedeken át hazai és külföldi konferenciák előadója, magyar és német nyelvű publikációinak száma ma már meghaladja a kétszázötvenet. Az évtizedek során több folyóiratnak szerkesztője vagy munkatársa volt, jelenleg a Debreceni Egyetem Gerundium című kiadványa szerkesztőbizottságának tagja.

Győri János közéleti szerepvállalása is jelentős. Részt vett az Országos Református Tanáregyesület (ORTE) rendszerváltás utáni újjászervezésében, az egyesületnek 2006–2010 között elnöke volt. A Debreceni Református Kollégium Baráti Köre elnöki tisztét ma is betölti. Kiterjedt külföldi kapcsolatait a református oktatás számára is kamatoztatja: az 1980-as, 90-es években aktív mozgatója volt a Református Gimnázium hildeni (NSZK) testvériskolai kapcsolatainak, majd 2000-től nyolc éven át, az ORTE megbízásából, választmányi tagja volt a Protestáns Nevelők Nemzetközi Szervezetének (Internationaler Verband Evangelischer Erzieher).

Részmunkaidős gimnáziumi tanári munka mellett 2005-től a Református Művelődés- és Iskolatörténeti Kutatóintézet igazgatója. Ebben a tisztségében főszerkesztője volt a Debreceni Református Kollégium történetét az intézmény 475. évfordulója alkalmából feltáró kiadványsorozat hat kötetének, és máig szerkesztője az intézmény azóta tíz kötetet megélt kiadványsorozatának (Református Művelődéstörténeti Füzetek). Részt vett a reformáció 500. évfordulója országos és egyházkerületi rendezvényeinek szervezésében is. Az évfordulóra kiírt drámapályázaton unokahúgával, Győri Katalinnal közösen írt Menekülők című drámája első díjat kapott, s a darabot a Csokonai Színház egy évadon át sikerrel játszotta. A dráma 2021-ben nyomtatásban is megjelent.

Győri János 2021 márciusa óta a Tiszántúli Református Egyházkerület Közgyűjteményeinek igazgatója, ebben a tisztségében 2022 júliusáig a Református Kollégium Múzeumát is igazgatta.

Tudományos és pedagógiai tevékenységét több ízben kitüntetésekkel is elismerték: 1982-ben még egyetemi hallgatóként Juhász Géza-díjat kapott, 1998–2001 között a MTA Bolyai János Ösztöndíjasa volt, 2003-ban elnyerte a Debrecen Városa Kiváló Pedagógusa Díjat, 2007-ben pedig a Kulturális Minisztérium Károli Gáspár-díját. 2013-ban vehette át az Egyházkerület Gyarmati-díját, 2018-ban pedig pedagógiai díját.

2023. március 15-e alkalmából Magyarország köztársasági elnöke a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetésben részesítette.